



Uunga Inatsisartuni ilaasortaq
Agathe Fontain
-/maani

§ 37 tunngavigalugu tarnimikkut napparsimasut katsorsarneqartarnerat pillugu apeqqueteqaammut akissuteqaat

Asasara Agathe.

Qujanaq innuttaasut tarnimikkut napparsimasut katsorsarneqartarnerat pillugit apeqqueteqaatinnut, Inatsisartut Suleriaasissaanni § 37 tunngavigalugu ingerlatitannut.

1-imut tunngatillugu

Tarnimikkut napparsimallutik A1-imut unittartut ukiuni kingullerni pingasuni, qaammatikkaarlutik qanoq amerlatigaat?

Tabeli 1. Tabelimi takutinneqarput ukiuni 2013-2015-imut A1-imut unitsinneqartut

Ukiog	2013	2014	2015
Ukiuumut	178	181	186
Qaammammut agguaqatigiissillugit	15	15	16

2-mut tunngatillugu

Qassit pinngitsaaliissummik unippat /aappaluttumik allagartallit?

Naatsorsuutigineqarpoq apeqquummi aappaluttunik allagartallit pineqarneranni tamanna isumaqartinneqartoq qanoq ulorianartiginerannut ersiutaasoq. Immikkoortortami aqutsisut 2014-imi ukiakkut atorfinimata tarnimikkut nappaatillit pinngitsaaliissummik unitsinneqartut aamma pinngitsaaliissummik iliuuseqarfigineqartut naammaginatut aqqjissuussaasumik nalunaarsugaasimangillat ilaatigut teknikikkut atortorissaarutit amigaateqarnerat pissutigalugu. Taamaattumik kisitsisit 2013-imeersut aamma 2014-imeersut ilaatigut nalominarsinnaapput.

Taamanemiilli annertuumik suliaqartoqarpoq ataatsimoortumik ingerlaaseqamissamut tunngatillugu politiinit aamma nunap immikkoortuinik peqataatsinissamut. 2015-ip ingerlanerani pinngitsaaliissummik unitsitsisamerit ikinnerulaalerput aamma ataqatigiissakkamik sulissutigineqarpoq angerlernerup malinnaaviginninnerup pitsanngorsarneqamissaa.

Naak tamatigut pinngitsaaliissummik unitsitsisamerit amerlassusiat ikilissamissaat anguniartuarneqartussaagaluatoq erseqqissarneqassaaq napparsimasut pisinnaatitaaffigaat aamma Peqqinnissaqarfiup pisussaaffigaa napparsimasut pinngitsaaliissummik unitsinneqartarnerat, imaappat qanoq innerat ima ajortigisoq imminut illersorneqarsinnaanani pinngitsaaliissummik unitsinneqarnerat pinngitsoorneqarsinnaalluni. Tamatuma akerliani napparsimasut imminnut paarissapput qanigisaminnillu isumagisariaqarlutik, tamanna siusinnerusukkat ataavartumik tarnimikkut napparsimasunut aamma tarnimikkut napparsimasunik katsorsaasarnemut tusaamanerlugaanemik kinguneqartarsimavoq.

12-01-2016
Sags nr.2015-2739
Akt nr. 1910683

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk
Email: pn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Taamaalilluni tamimikkut napparsimasunut immikkoortotaqarfik imatut isiginnippoq pitsaassutsip pitsanngomeratigut aamma nalunaarsuisarnemi iliuitsit pitsanngomerisigut pinngitsaaliissummik unitsinneqartartut 2015-imi amerlisimasut.

Pinngitsaaliissummik unitsinneqartartut amerlassusii ikilisinneqassappata taava kommuneqarfinni aamma nunap immikkoortuini annertusaasoqartariaqarpoq, tassa tamimikkut napparsimasut siusinnerusukkut paasineqarmissaannut tunngatillugu aammattaaq malinnaaffiginninnerup pitsaanerusup qulakkeerneratigut kiisalu napparsimasut paasineqareersimasut tapersersomerisigut.

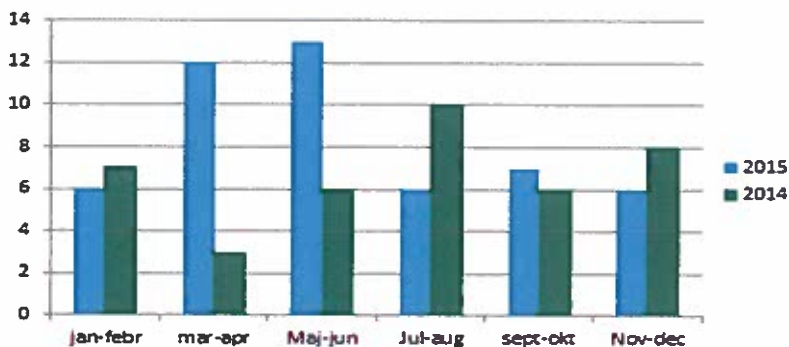
Tabeli 1. Tabelimi takutinneqarput pinngitsaaliissummik unitsinneqartut A1-imi ukiuni 2013-2015-imut qanoq katsorsarneqarnerisa ittuunerat (sungaartoq) aamma ulorianassuseqassusiat (aappaluttoq)

Ukioq	2013	2014	2015
Qassit - sungaartoq	6	12	21
Qassit - aappaluttoq	12	28	29
Qassit - katillugit	18	40	50

Titartagaq 1. Titartakkami matuma ataani takuneqarsinnaavoq katillugit pinngitsaaliissummik unitsinneqartut qassiuernerisa (sungaartut aamma aappaluttut) 2015-imi kiisalu 2014-imut sanileriissinneqarnerat.

Pinngitsaaliissummik unitsinneqartut 2015

Antal tvangsindlæggelser 2015



3-mut tunngatillugu Inissat ulikkaaqappat?

Immikkoortortami A1-imi uninngasut amerlassuserisartagaat allanngorartuuvoq. Immikkoortortami A1-imi siniffiit uninngaffiusinnaasut katillugit aqqaneq marluupput. Piffissap ilaani siniffiit uninngaffiusinnaasut amerlineqartarsimapput uninngaffiusinnaasut 16-inngortillugit init oqaloqatiginnittarfiit ilanngunnerisigut. Immikkoortortaqarfirmut ilaavoq oqaloqatiginnilluni napparsimasunik katsorsaasarfik ulluunerani orniguffiusartooq arfineq marlunnut inissaqartoq.

2015-imi uninngasqartarnerata procentinngorlugu naatsorsorneqarneranut aqqaneq marlunnik siniffeqarneq tunngavigineqarpoq, tamannalu imatut isikkoqarpoq:

Qaammat	%
<i>Januaari</i>	95
<i>Februaari</i>	95
<i>Marsi</i>	99
<i>Aprilli</i>	104
<i>Maaji</i>	111
<i>Juuni</i>	132
<i>Juuli</i>	120
<i>Augusti</i>	95
<i>Septembari</i>	130
<i>Oktobari</i>	122
<i>Novembari</i>	71
<i>Decembari</i>	60

4-mut tunngatillugu

Qassit Telemedicin atorlugu ataavartumik attavigineqartarpat?

Tarnikkut napparsimasunut sammisaqarfimmi anguniagaqarluartumik sulissutigineqarpoq tarnimikkut napparsimasunut telemedicin aqqutigalugu innuttaasunut tamanut neqerooruteqarsinnaaneq.

Ullumikkut telemedicin aqqutigalugu tarnimikkut napparsimasunut katsorsaasarneq nakorsiartarfittut atuuppoq, innersuussiffigineqarsinnaasoq taamatuttaarlu pilersinneqarsimapput suleriaatsit aamma innersuussinerup qanoq ingerlanneqartarnissaat. Tassanngaannartumik oqaloqatiginnittarnerit suli telefonikkut saaffiginnikkut ingerlanneqartarput.

Nakorsat aamma psykologit tamarmik tele atorlugu tarnimikkut napparsimasunik oqaloqatiginninnermut atuisarput, tamatumani ilaapput nakorsiartitsinerit, katsorsaalluni oqaloqatiginninnerit, nakorsaatnik naleqqussaanerit il. il.. Tele atorlugu tarnimikkut napparsimasunik attaviginninnerit unitsitsinerup siornatigut attaveqarnermut, uninnganerup nalaani aamma uninngareernerup kingorna atorineqartartuuvoq.

Taamatuttaaq tarnimikkut napparsimasunik nakorsiartitsinerimut ilaavoq napparsimasunik, qanigisanik aamma suleqatigisartakkanik videokkut oqaloqateqartarneq.

Attavigisartakkanik nalunaarsuisarnermut periuseq allanngortinneqarpoq EPJ-imut atorup nutaap atulernerqarneratigut. Tamatumunnga periuseq ingerlaavartumik 2015-ip ingerlanerani pitsanngorsarneqarpoq sulisullu taarsernerisa kingornatigut immikkut ittumik ukiarnerani, kisitsisit pigineqartut ikinnerusutut naatsorsuutigineqarsinnaapput ingerlatsinivimmumt sanilliussilluni.

Telemedicin atorlugu 2015-imi nakorsiartitsisimanerit amerlassusiat imatut agguataarneqarpoq:

Qaammat	Telemedicin atorlugu nakorsiartitsinerit
<i>Okt 2014</i>	15
<i>Nov 2014</i>	12
<i>Dec 2014</i>	14
<i>Jan 2015</i>	35
<i>Febr 2015</i>	33

Marts 2015	69
April 2015	108
Maj 2015	122
Juni 2015	95
Juli 2015	103
Aug 2015	99
Sep 2015	140
Okt 2015	127
Nov 2015	107
Dec 2015	90

a. Qanoq akulikitsigisumik attavigineqartarpat?

Napparsimasunut namminernut immikkut katsorsaaneq ingerlanneqartarpoq tamanna napparsimasooq, najukkami tarnimikkut napparsimasunik sullissisartoq imaluunniit inuk pingaaruteqartoq aammattaaq katsorsaasoq suleqatigalugit aaqqissuunneqartarluni. Ingerlatsineq tarnip nakorsaaniissinnaavoq imaluunniit psykiaterimi tassani apeqqutaavoq nakorsaanerup nakorsiartitsisup pitsaanerpaajusutut naliliinera.

5-imut tunngatillugu

Psykiaterit qassit ataavartumik atorfeqarpat?

Immikkoortumi A1-imi psykiateritut nakorsaanerut atorfiit pingasuupput. Tamatumunnga ilanngullugu sinerissamat siunnersortittut angalanissanut aningaasaliissutit immikkoortinneqarsimapput.

Atorfik ataaseq aalajangersimasumik nakorsaanermik inuttaqarpoq taanna aammattaaq sammisami nakorsaaneruvoq. Atorfiit aappaat psykiaterimik sivisuumik taartaagallartumik septembari 2016-ip tungaanut inuttaqarpoq. Atorfiit pingajuat psykiaterinik assigiinngitsunik inuttalernerqartarpoq piffissami sivikinnerusumi imaluunniit sivisunerusumi atorfeqartartunik.

Amerlanertigut psykiaterit atorfeqartinneqarallartut siusinnerusukkat A1-imi sulisuusarsimapput taamaattumillu pissutsit qanoq ittuunerat ilisimasaqarfigalugu. Tarnimikkut napparsimasunik katsorsaasarfimmuut siunnersortit (psykiaterit) arlaqartut attuumassuteqarput, taakku sinerissami angalanerit isumagisarpaat. Siunnersortit taakku illoqarfinnut aamma nunaqarfinnut uteqqiasartuupput, taamaattumik napparsimasut ilisarismavaat aamma najukkani pissutsit sumiiffinni assigiinngitsuni.

6-imut tunngatillugu

Psykiaterit atorfinittartut, kingullerni atorfigisimasaat paasiniaaffigineqartarpat?

Aap, tamatigut oqaaseqaatit pisarsiarineqartarput qinnuteqaateqartup isumaqatigiissuteqarfigereerneratigut telefonikkut saaffiginnikkut. Taamatutaaq akuersissummik pigisaqarnermut tunngasut tamatigut atorfinitsisinissaq sioqqullugu misissorneqartarput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga


Doris Jakobsen